

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 458/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Ing. Ľubomírom Havlíkom, Svätoplukova 28, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru, národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Bratislava pri jej výsluchu 30. novembra 2017 v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-281/NKA-PZ-BA-2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na obhajobu

podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru, národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Bratislava (ďalej aj „národná protizločinecká jednotka“ alebo aj „vyšetrovateľ národnej protizločineckej jednotky“) pri jej výsluchu 30. novembra 2017 v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-281/NKA-PZ-BA-2016 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že v napadnutom konaní národnej protizločineckej jednotky bolo sťažovateľke uznesením vyšetrovateľa pod ČVS: PPZ-281/NKA-PZ-BA-2016 z 25. mája 2017 vznesené obvinenie pre podozrenie zo spáchania zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona na skutkovom základe, ako je uvedený v označenom uznesení.

3. Uvedené uznesenie sťažovateľka napadla prostredníctvom svojho obhajcu v zákonom stanovenej lehote 13. júna 2017 sťažnosťou, okrem iného aj z toho dôvodu, že „v skutkovej vete uznesenia o vznesení obvinenia nie je pri skutku 4 uvedený žiadny právny predpis, ktorý mala obvinená [REDAKOVANÉ] porušiť a nie je tam ani uvedené, aký trestný čin mala v úmysle zakryť, resp. ulahčiť“.

4. K tomu sťažovateľka uviedla nasledujúce:

«Hoci dozorujúci prokurátor túto námietku sťažovateľky akceptoval a pripustil, že „zo skutkovej vety nie je jasné, aký trestný čin mal byť činnosťou obvinenej zakrytý“, sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu o vznesení obvinenia podľa § 193 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Následne vydal dozorujúci prokurátor vyšetrovateľovi pokyn, na základe ktorého vyšetrovateľ dňa 30.11.2017 v rámci výsluchu sťažovateľky v postavení obvinenej v zápisnici o výsluchu zmenil výrokovú časť uznesenia o vznesení obvinenia v bode 4...

Takýmto postupom vyšetrovateľa národnej protizločineckej jednotky Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru - expozitúra Bratislava pri jej výsluchu dňa 30.11.2017 boli podľa názoru sťažovateľky porušené jej základné práva....

Zákonným znakom zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 odsek 1 písmeno a), odsek 2 písmeno c) Trestného zákona s poukazom na § 140 písmeno c) Trestného zákona je úmysel páchatel'a zakryť alebo uľahčiť iný trestný čin, ktorý musí byť v uznesení o vznesení obvinenia presne špecifikovaný.

Pretože uznesenie, ktorým bolo sťažovateľke vznesené obvinenie, tento zákonný znak skutkovej podstaty neobsahovalo, namietala sťažovateľka túto skutočnosť v podanej sťažnosti. Napriek tomu, že prokurátor rozhodujúci o podanej sťažnosti túto námietku sťažovateľky akceptoval, nezrušil, ani nedoplnil napadnuté uznesenie v dotknutej časti, ako mu to ukladá Trestný poriadok v ustanovení § 194, ale podanú sťažnosť zamietol a vyšetrovateľovi vydal pokyn, aby chýbajúci zákonný znak doplnil pri výsluchu sťažovateľky.

Trestný poriadok vo svojich ustanoveniach umožňuje zmeniť uznesenie o vznesení obvinenia viacerými spôsobmi - či už postupom prokurátora v rámci rozhodovania o sťažnosti (§ 194), alebo v rámci výkonu prokurátorského dozoru (§ 230), alebo postupom vyšetrovateľa v rámci autoremedúry (§ 190 odsek 1). Vždy sa tak ale deje uznesením.

Postup, ktorým uznesenie o vznesení obvinenia zmenil vyšetrovateľ na pokyn prokurátora, Trestný poriadok neumožňuje a je zjavným obchádzaním jeho ustanovení s cieľom konvalidovať pochybenie vyšetrovateľa pri vydaní uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré sťažovateľka vytýkala v podanej sťažnosti a ktoré konštatoval aj dozorujúci prokurátor...

Tým, že vyšetrovateľ uviedol, aký trestný čin sa podľa neho sťažovateľka svojím konaním pokúšala zakryť, t. j. skutočnosti odôvodňujúce použitie kvalifikovanej skutkovej podstaty, až do zápisnice v priebehu výsluchu sťažovateľky, odňal sťažovateľke možnosť oboznámiť sa včas v tejto časti s obvinením a tým aj možnosť pripraviť sa na svoju obhajobu a možnosť reagovať na túto časť obvinenia a podať proti tejto časti obvinenia opravný prostriedok (sťažnosť)...

Zároveň tým vyšetrovateľ porušil aj právo sťažovateľky na inú právnu ochranu podľa čl. 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky, keďže prokurátor vykonávajúci v zmysle

§ 230 odsek 1 Trestného poriadku dozor nad dodržiavaním zákonnosti v prípravnom konaní, nemohol v tejto časti obvinenie preskúmať.»

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Národná kriminálna agentúra, národná protizločinecká jednotka, expozitúra Bratislava postupom pri výsluchu sťažovateľky v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-281/NKA-PZ-BA-2016 dňa 30.11.2017 porušilo základné právo [REDAKOVANÉ] na obhajobu zaručené v čl. 50 odsek 3 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 odsek 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo na inú právnu ochranu zaručené v 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je povinné zaplatiť sťažovateľke [REDAKOVANÉ] náhradu trov konania v sume 390,50 € na účet jej právneho zástupcu, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

8. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie

konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie jej základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 dohovoru a práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom vyšetrovateľa národnej protizločineckej jednotky pri jej výsluchu 30. novembra 2017 v napadnutom konaní.

10. Ústavný súd pri prerokovaní sťažnosti vychádzal z princípu subsidiarity svojej právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (napr. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 153/2013, I. ÚS 480/2013).

11. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

12. Ako zo sťažnosti vyplýva, sťažovateľka žiada o ústavnú ochranu v súvislosti s prebiehajúcim trestným konaním, ktoré sa nachádza v štádiu prípravného konania. Aplikujúc princíp subsidiarity na trestné konanie, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných

v trestnom konaní, neskôr aj všeobecných súdov, naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07, IV. ÚS 166/2010).

13. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľke ako obvinenej a v ďalšom štádiu trestného konania (po prípadnom podaní obžaloby) ako obžalovanej právne účinným spôsobom namietať porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou, resp. práv garantovaných dohovorom, ku ktorým malo dôjsť po vznesení obvinenia. V prípade, ak dôjde k podaniu obžaloby, bude v právomoci súdov, ktorým prislúcha rozhodovanie o vine a treste za trestné činy (čl. 50 ods. 1 ústavy), konať a rozhodovať v trestnej veci sťažovateľky a posúdiť všetky relevantné skutkové aj právne okolnosti prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania v štádiu trestného stíhania predchádzajúcemu podaniu obžaloby (obdobne napr. III. ÚS 75/05 alebo III. ÚS 109/05).

14. Sťažovateľka namieta zatiaľ len postup vyšetrovateľa, preto ústavný súd konštatuje, že má aj v aktuálnom štádiu trestného konania dostatok možností, ktorými sa môže domáhať ochrany svojich základných práv a slobôd (nečakajúc na čas, kým bude proti nej prípadne podaná obžaloba, pozn.), a to či už je to prostredníctvom žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa podľa § 210 Trestného poriadku, ale aj v rámci preštudovania spisu, kde môže poukázať na nedostatky prípravného konania a žiadať o ich odstránenie, prípadne doplnenie dokazovania.

15. S poukazom na uvedené ústavný súd konštatuje, že v danom štádiu trestného konania nemá právomoc zaoberať sa namietaným postupom vyšetrovateľa, čo zakladá

dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. decembra 2018